

Patvirtinta
Kupiškio socialinės
globos namų
2020-11-10
direktoriaus
įsakymu Nr. V-111

KUPIŠKIO SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ TEISIŲ CHARTIJA

(parengta pagal JT neįgaliųjų teisių konvenciją)

2020 m.

LYGYBĖ IR NEDISKRIMINAVIMAS

Visi gyventojai - tiek vyrai tiek moterys yra lygūs. Tavo teisės negali būti varžomos.

Turi pareigą gerbti kitus žmones.
Nesišaiptyti iš kito žmogaus išvaizdos, elgsenos.

Turi pareigą informuoti darbuotojus apie nepagarbų elgesį ar patiriamą smurtą.

VISUOMENĖS ŠVIETIMAS

**Aš dalyvauju visuomenės gyvenime
tam, kad kiti žmonės matytų mano
stiprybes, galimybes ir gebėjimus.**

Aš galiu drąsiai kalbėti apie savo
negalią, savo galimybes ir poreikius.

Aš galiu nevaržomai dalyvauti
globos namų Gyventojų tarybos
veikloje.

Visuomenė turi žinoti, ką geba
neįgalieji, kokių laimėjimų jie yra
pasiekę.

PRIEINAMUMAS

Aš turiu teisę patekti į visas reikalingas įstaigas, gyventi neįgaliesiems pritaikytoje aplinkoje.

Aš turiu gauti visą reikalingą informaciją. Informacija turi būti pateikta suprantamai.

Turi būti patogų susisiekti su įvairiomis būtinomis tarnybomis (greitąją pagalbą, gaisrinę, policiją ir kitomis įstaigomis).

Neįgaliesiems turi būti prieinamas internetas, jie turi turėti galimybę naudotis naujausiomis informacijos ir ryšių priemonėmis.

Aš turiu turėti galimybę pasinaudoti pagalbininkų paslaugomis – gidų, skaitovų, gestų kalbos vertėjų ar kitų specialistų.

TEISĖ Į GYVYBĘ

**Kiekvienas žmogus turi
neatimamą teisę į gyvybę.**

Aš turiu pareigą saugoti savo
sveikatą.

Aš turiu pareigą rūpintis savimi.

LYGYBĖ PRIEŠ ĮSTATYMĄ IR GALIMYBĖ KREIPTIS Į TEISMĄ

Įstatymai visus žmones gina vienodai.

Aš galiu kreiptis į teismą, kai man to prireikia.

Aš turiu pareigą laikytis tokių pat taisyklių, kaip ir kiti žmonės.

ASMENS LAISVĖ IR SAUGUMAS

Įstatymai visus žmones gina vienodai.

Manęs niekas negali bausti be priežasties.

Privalau neatsakyti smurtu į smurtą.

Aš turiu pareigą pasakyti, jeigu jaučiuosi nesaugiai.

LAISVĖ NEBŪTI IŠNAUDOJAMAM, NEPATIRTI SMURTO IR PRIEVARTOS

Aš turiu teisę būti apsaugotas namuose ir už namų ribų nuo bet kokio išnaudojimo, smurto ir prievartos

Atpažinus, kad neįgalus žmogus namuose ar kitur patiria išnaudojimą, smurtą ar prievartą, būtina pranešti darbuotojams ar specialioms įstaigoms.

ASMENS NELIEČIAMUMO APSAUGA

**Manes niekas negali liesti,
kištis į mano mintis ir
jausmus, jei aš to nenoriu.**

Aš negaliu liesti kito žmogaus
be jo sutikimo.

SAVARANKIŠKAS GYVENIMAS IR INTEGRACIJA Į BENDRUOMENĘ

Aš turiu teisę gyventi bendruomenėje ir dalyvauti bendruomenės veikloje:

Aš turiu teisę priimti sprendimus dėl savo gyvenimo

Išsakyti savo pageidavimus dėl kambario kaimyno pasirinkimo.

Išvykti iš globos namų visam laikui pačiam prašant ir globos namų administracijai įsitikinus, kad gyventojui bus užtikrintos tinkamos gyvenimo sąlygos, paslaugos bendruomenėje ar kad jis galės gyventi savarankiškai, o ne veiksniam asmeniui, pagal teisėto atstovo prašymą.

SAVIRAIŠKOS LAISVĖ, LAISVĖ REIKŠTI NUOMONĘ, GALIMYBĖ GAUTI INFORMACIJĄ

**Aš turiu teisę išsakyti savo
nuomonę, pageidavimus,
pastebėjimus.**

Ieškoti, gauti ir skleisti
informaciją aš galiu taip pat kaip
ir kiti žmonės ir paties
pasirinktomis priemonėmis.

Susipažinti su visa įstaigoje
esančia dokumentacija,
liečiančia mano asmenį.

Įvairiais klausimais kreiptis į
įstaigos personalą ar
administraciją.

PRIVATAUS GYVENIMO NELIEČIAMUMAS

Niekas negali savavališkai ar neteisėtai kištis į tavo privatų gyvenimą.

Susirašinėjimas ar kitokių formų bendravimas yra slaptas ir neliečiamas.

Turi teisę kambaryje turėti savo privačią erdvę, asmeninių baldų ar kitų daiktų.

Turėti galimybę saugoti asmeninius brangius daiktus, pinigus savo užrakinamoje spintelėje.

BŪSTO IR ŠEIMOS NELIEČIAMUMAS

**Tu negali būti
diskriminuojamas dėl
santuokos, šeimos, tėvystės,
motinystės ar asmeninių
santykių su kitu žmogumi:**

Neįgalieji turi teisę išsaugoti
savo vaisingumą.

Tu turi teisę auginti, auklėti ir
prižiūrėti vaikus, vykdyti savo
įsipareigojimus, susijusius su
globa, rūpyba ar įvaikinimu.

Atlikdamas šias pareigas, gali
prašyti pagalbos. Visada
atsižvelgiama į vaiko interesus.

IŠSILAVINIMAS

Aš turiu teisę mokytis visą gyvenimą

Mokymosi aplinka turi būti saugi ir patogi. Prireikus, turi būti pritaikytos sąlygos.

SVEIKATA

**Aš turiu būti gydomas,
prižiūrimas ar slaugomas taip
pat kokybiškai kaip ir kiti
žmonės.**

Aš turiu laisvę rinktis
gydytoją

Aš turiu būti gydomas taip, kad
konkrečiai negalia (kiek tai
įmanoma) būtų sumažinta arba
ateityje nepasunkėtų.

DARBAS IR UŽIMTUMAS

**Aš turiu teisę laisvai pasirinkti
darbą, kurį galiu ir noriu
dirbti.**

Darbo sąlygos turi būti saugios
ir nekenkti sveikatai; jos
pagrįstai pritaikomos.

PAKANKAMAS GYVENIMO LYGIS SOCIALINĖ APSAUGA

Aš turiu teisę į pakankamą gyvenimo lygį: turėti gyvenamąją vietą, pakankamai maisto, aprangą.

Aš turiu teisę gauti savo pinigus, naudoti juos savo poreikiams.

Gauti išsamią informaciją apie asmeninių lėšų panaudojimą įvairiems pirkiniams, paslaugoms apmokėti, iš personalo, kuris įstaigos vadovo įsakymu įgaliotas tuo rūpintis.

DALYVAVIMAS POLITINIAME IR VISUOMENĖS GYVENIME

**Aš turiu teisę dalyvauti
rinkimuose. Turiu teisę
balsuoti.**

Balsavimo tvarka ir taisyklės turi
būti lengvai suprantamos, o
patalpos – prieinamos.

Aš turiu teisę priklausyti
nevyriausybinėms
organizacijoms ar asociacijoms,
dalyvauti jų veikloje.

DALYVAVIMAS KULTŪRINIAME GYVENIME, REKREACIJA, LAISVALAIKIS IR UŽSIĖMIMAS SPORTU

**Aš turiu teisę dalyvauti
kultūriniame gyvenime.**

Naudotis kultūrine medžiaga; neturi
būti kliūčių šią medžiagą gauti.

Prieinamais būdais žiūrėti televizijos
programas, filmus, teatro spektaklius ir
dalyvauti kitokioje kultūrinėje veikloje.

Lankyti kultūros paminklus ir pamatyti
kitas kultūros vertybes.

Dalyvauti rekreacinėje, laisvalaikio ir
sporto veikloje.

Turiu turėti galimybę lavintis ir
panaudoti savo kūrybines, menines ir
protines galias.

Patvirtinta
Kupiškio socialinės
globos namų
2020-11-10
direktoriaus
įsakymu Nr. V-111

DĖL TEISIŲ PAŽEIDIMO TU VISADA GALI KREIPTIS:

Kupiškio Socialinės globos namai
El.p. pranesk@globosnamai.org
www.kupsgn.lrv.lt

Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių
bendrija „Viltis“
<http://www.viltis.lt/lt/>

Lietuvos neįgaliųjų forumas
<http://Inf.lt/>

Lietuvos Respublikos seimo Neįgaliųjų
teisių komisija
http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=16579&p_k=1